

R. BOGOSALIĆ i N. MARKOVIĆ, prozor Kneževa dvora u Dubrovniku

Radosavom i Jakovom Radmanovićem sagraditi drugo krilo dominikanskoga klaustra; 1464. surađuje na izradbi prozora Kneževa dvora. Radio je na stambenim kućama i ljetnikovcima, najčešće s *Radosavom Bogojevićem* (kruna Zamanjićeva zdenca, prozori za palaču Marina T. Bunića). Njegovo je djelo i mala kasnogotička česma u dvorištu Kneževa dvora.

LIT.: C. Fisković, Naši graditelji i kipari XV i XVI stoljeća u Dubrovniku, Zagreb 1974, str. 124–126.

BOGORODICA → MAJKA BOŽJA

BOGOSALIĆ, Radivoj, klesar (Foča, ? – Dubrovnik, 1492). Izučio zanat u Dubrovniku (1441–44) i postao jedan od glavnih predstavnika mjesne klesarske škole. U svojem radu povezuje figuralnu i dekorativnu plastiku s oblicima gotičko-renesansnoga graditeljstva. Na njega utječe J. Dalmatinac za kojeg (od 1445) radi na Korčuli i priprema mu gradnju za stolnu crkvu u Šibeniku. Tamo mu se priključuje oko 1465. U Dubrovniku oprema vlastelinske palače i pučke kuće te kleše ukrase na javnim građevinama. S grupom pomoćnika izrađuje dijelove arkada juž. krila dominikanskoga klaustra (oko 1457), a od 1460. okvire vrata i prozora gradske žitnice. Potom (sa R. Grubačevićem) kleše gradski ulaz na Pilama te okvire otvora na prvom katu Kneževa dvora; bifore s pročelja zajednički su njegov rad i N. Markovića iz 1469. Po svojem nacrtu gradi (s B. Radišićem) oko 1470. svetište crkve Sv. Sebastijana. Ubraja se među prvake domaće klesarske radinosti u drugoj pol. XV. st.

LIT.: C. Fisković, Naši graditelji i kipari XV i XVI stoljeća u Dubrovniku, Zagreb 1947, – *Isti*, Nekoliko dokumenata o našim starim majstorima, VjAHD, 1949, 50. – I. Fisković, Neki vidovi umjetničkog rada Jurja Dalmatinca u Šibeniku i Splitu, Radovi HJZ, 1981, str. 125.

BOGOSALIĆ, Vukac, klesar (XV. st.). Isklesao je zajedno s Radojem Pribilovićem 1445. kamena sjedala s reljefnim lukovima pred Kneževim dvorom u Dubrovniku.

LIT.: C. Fisković, Naši graditelji i kipari XV i XVI stoljeća u Dubrovniku, Zagreb 1947, str. 59.

BOHUTINSKY, Emil, kipar (Križevci, 31. X. 1907). Završio je Obrtnu školu i polazio Akademiju u Zagrebu (R. Jean-Ivanović, D. Hotko, R. Valdec, F. Kršinić). Usavršavao se na Accademia di belle arti u Rimu, gdje

sudjeluje i na izložbi tal. umjetnika 1930. Bio je nastavnik na Školi primijenjene umjetnosti u Zagrebu od 1950. U ranijemu razdoblju modelira pod utjecajem klasike i I. Meštrovića. Izradio je poprsja A. Šenoe, N. Tesle i J. Kozarca. Autor je dekorativnih reljefa na zgradi Matice hrvatskih obrtnika i na Pošti II. u Zagrebu, brončanoga kipa dječaka na Krešimirovu trgu u Zagrebu, portreta Marka Oreškovića u Ličkom Osiku i memorijalnoga spomenika u Velikoj Gorici. Spomenik stradaljoj djeci u Gornjoj Rijeci kraj Križevaca izveo je 1970. U portretnim medaljama sklon je analitičkoj interpretaciji ljudskoga lica (*J. F. Kennedy*, 1963; *Stefanie*, 1971; *Susanne*, 1973; *Glava žene*, 1979). Naglašava crtež, meku modelaciju i lirsko tumačenje fizionomija, unosi svjetlosne učinke. Sudjelovao je na izložbama Hrvatskoga društva umjetnosti, na izložbi »Pola vijeka hrvatske umjetnosti« (1938) i na revijalnim izložbama ULUH-a i LIKUM-a u Zagrebu.

LIT.: V. Zlamalik, Osamdeset godina hrvatskog medaljerstva, u katalogu: I memorijal Ive Kerdića, Osijek – Zagreb 1980, str. 21, 116–118.

BOJANOVSKI, Ivo, arheolog i konzervator (Grbavac u Župi dubrovačkoj, 16. I. 1915). Od 1960. arheolog i konzervator u Zavodu za zaštitu spomenika BiH. Vodio je veći broj arheol. iskapanja i konzervatorskih radova. Bavi se topografijom ant. Dalmacije, osobito proučavanjem rim. cesta (Hrvatska, BiH), te kasnoant. bazilikama i srednjovj. gradovima.

BIBL.: *Stari grad Maglaj*, Naše starine (Sarajevo), 1965, 10; *Mogorjelo – rimsko Turres*, GZMBiH, 1969; *Dolabelin sistem cesta u rimskoj provinciji Dalmaciji*, Sarajevo 1974; *Bosna i Hercegovina u antičko doba*, Sarajevo 1988.

BOJNA, selo J od Gline. U sr. vijeku posjed knezova Blagajskih koji su u XIV. st. podigli utvrđeni grad. God. 1334. u Bojni je bila župna crkva Svih Svetih. Turci su osvojili Bojnu 1577, pa je grad već 1699. bio u ruševinama, a danas mu nema traga.

LIT.: M. Kruthek, Stari glinski gradovi i utvrde, Zagreb 1987.

BOJNIČIĆ, Ivan, arhivist i povjesničar (Valpovo, 24. XII. 1858 – Zagreb, 11. VI. 1925). Studirao pravo i filozofiju u Budimpešti gdje je i doktorirao 1880. Od 1892. do kraja života arhivar i ravnatelj Zemaljskoga arhiva u Zagrebu, 1910–22. izvanredni sveučilišni profesor. Uz opću političku i kulturnu povijest bavio se numizmatikom i epigrafikom, a naročito heraldikom i genealogijom. Njegovim je važnim djelom *Der Adel von Kroatien und Slavonien* (Nürnberg, 1899) hrvatska heraldika ušla u eur. heraldičku literaturu. Zaslužan je za uređenje Državnog arhiva u Zagrebu. Bio je urednik »Kroatische Revue« (1882–84), »Vjesnika hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arhiva« (1899–1925) i »Glasnika Društva za umjetnost i umjetni obrt« (1886–88). Objavio je članke s područja lik. umjetnosti (»Agramer Zeitung«, između 1880. i 1891; »Obzor«, 1922).

BIBL.: *Kako da se podigne crkvenu umjetnost u Hrvatskoj*, Glasnik Društva za umjetnost i umjetni obrt, 1886; *Staklo u umjetnom obrtu*, ibid.; *Slikani prozori B. D. Marije u Bistrici*, ibid., 1887; *Riznica stolne crkve zagrebačke*, Prosvjeta, 1894, 14.

LIT.: E. Laszowski, Dr. Ivan Bojničić Kninski (s bibliografijom), VjZA, 1926.

BOJNIČIĆ, Vjera, slikarica i grafičarka (Zagreb, 27. I. 1883 – 13. IV. 1963). Slikarstvo studirala (1902–08) na Kunstschule für Frauen u Beču, grafiku u priv. školi T. Krizmana u Zagrebu. Afirmirala se bakropisnim vedutama (*Bakar, Motiv sa savske obale*) i portretima te dekorativnim drvorezima životinjskih likova (*Pelikani, Tigar, Papige*). Sudjelovala na izložbama Društva umjetnosti u Zagrebu od 1902. Izlagala u Budimpešti (1912) i Firenci (1927) te s jugosl. grafičarima u Danskoj, Švedskoj i Norveškoj (1938). Samostalne izložbe priredila u Münchenu (1914) i Zagrebu (1919, 1922).

LIT.: I. Kršnjavi, Jubilarna izložba Društva umjetnosti, Narodne novine, 1905, 116. – A. Milčinić, Umjetnost, Književne novosti (Zagreb–Rijeka), 1914, 11. – J. Miše, Prva izložba Kluba likovnih umjetnika, Književnik, 1928, 8. – B. Gagro, Hrvatska grafika u prvoj polovici XX stoljeća (katalog), Beograd 1977, str. 28.

BOK, selo S od Siska. Drvena kapela Sv. Petra i Pavla (oko 1752) s kasetiranim stropom posjeduje pučke ornamente i figuralne slike te oltar iz XVIII. st.

LIT.: D. Baričević, Pregled spomenika skulpture i drvorezbarstva 17. i 18. stoljeća s područja kotara Sisak, Ljetopis JAZU, 1968, 72.

BOKANIĆ, Trifun, klesar i graditelj (Pučišća na Braču, 4. IV. 1575 – Trogir, 3. IX. 1609). Član klesarske porodice u kojoj su poznati *Ivan* i njegovi sinovi *Nikola*, *Petar* i *Jeronim* (Trifunov otac) i dr. Nastavljaajući posao svojega oca, Trifun je sazidao (1597–1603) zadnji kat zvonika trogirске katedrale u renesansnim oblicima ali u skladu s nižim katovima gotičkoga sloga. Pripisuju mu se zvonici crkava Sv. Mihovila i Sv. Nikole te četiri prozora na

T. BOKANIĆ, gradska loža u Hvaru

prvom katu gradske vijećnice u Trogiru. U Zadru je za crkvu Sv. Marije izradio i potpisao kameni oltar (od 1840. u Ninu). Za bratovštinu Gospe od Karmela izradio je 1605. oltar u hvarskoj katedrali (od 1750. u Brusju). Pripisuju mu se gradska loža u Hvaru, jedan od najistaknutijih spomenika manirističkoga stila, te oltar u crkvi Sv. Marije u Poselju na Visu.

LIT.: K. *Prijatelj*, Bokanićeva radionica u Trogiru, Anali—Dubrovnik, 1952. — Isti, Umjetnost 17. i 18. st. u Dalmaciji, Zagreb 1956. — D. Domančić, Bokanićev ninski oltar, Prilozi—Dalmacija, 1956. — C. Fisković, Trifun Bokanić na Hvaru, Peristil, 1973—74, 16—17. — Horvat—Matejčić—Prijatelj, Barok. I. Pet.

BOL, selo na J strani otoka Brača, nastalo na mjestu naselja iz rim. doba. SZ od mjesta, na brdu *Koštilo* nalaze se tragovi prapov. utvrde, na bolskom Rātu ostaci rim. spremnika za vodu, a u zbirci dominikanskoga samostana čuvaju se nalazi iz rim. nekropola, natpisi i starokršč. sarkofag. Crkva Sv. Ivana i Teodora na položaju kasnoant. građevnoga sklopa s utvrdom, sagrađena je u VII. st. i obnovljena u doba rane romanike. Iz crkve potječe predromanička oltarna pregrada urešena pletrom. Iz doba gotike je kuća (kaštil) sagrađena na ist. strani luke. Poč. XVII. st. soprakomit bračke galije Vusio gradi na drugoj strani luke svoj kaštel, a nedugo nakon toga podiže se barokna palača, sada Galerija umjetnina »Branko Dešković« s djelima modernih umjetnika, posebno kipara B. Deškovića. U oblicima kasnoga baroka bila je sagrađena palača Martinis-Marchi s bogatim perivojem, danas porušena, i palača Lode, s koje potječe renesansno brončano kucalo iz radionice mlet. kipara Tiziana Aspettija. Pučka stambena arhitektura bogata je oblicima tradicionalno baroknoga podrijetla. Crkva dominikanskoga samostana na Glavici građena je u XV. st. kao jednobrodna građevina, poslije proširena još jednim brodom. Na gl. oltaru iz doba baroka nalazi se slika Bl. Dj. Marije s djetetom i svecima, rad Jacopa Tintoretta i njegove radionice. Na kasetiranom stropu ispod pjevališta nalaze se slike T. Kokolje, koje prikazuju apoteozu Sv. Dominika i dvanaest dominikanskih svetaca. Zvonik crkve započet je krajem XVI. st. i nakon više preinaka dovršen 1751. Obnova crkve Gospe od Karmena započela je u drugoj pol. XVIII. st. a 1801. dovršavaju je majstori obitelji Štambuk u okašnjelomu baroknom slogu.

LIT.: A. Jutrović, D. Vrsalović, D. Domančić i K. *Prijatelj*, Kulturni spomenici otoka Brača, Zagreb 1960. — Vraćajući se bolskim slikama, Spomenica u povodu 500. obljetnice dominikanskog samostana u Bolu, Zagreb 1976. — Galerija Bol (katalog), Bol 1981. — N. Jakšić, Predromanički reljef sa spomenom blaženog Teodora u Bolu na Braču, Prilozi—Dalmacija, 1985. — V. Kovačić, Kasnoantička cisterna u Bolu na Braču, ibid., 1986—87. — R. Bužančić, Dvije crkve na Braču obnovljene u ranom srednjem vijeku, ibid., 1991. — Samostani otoka Brača, Bol, 1993. V. K.

BOLANČA, Hinko, arhitekt (Krapanj, 18. I. 1918). Diplomirao na arhitektonskome odsjeku Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu 1940 (D. Ibler). God. 1947—52. upravitelj je Sekretarijata za građevinarstvo u Puli, a 1952—56. bavi se i uređenjem brodskih interijera u pulskome brodogradilištu »Uljanik«. Nadahnut estetskim funkcionalizmom D. Iblera, i

uvažavajući suvremene arhitektonske ideje, projektira objekte od kojih su važniji; rekonstrukcija hotela »Riviere« u Puli, 1950; samački domovi u Puli i Labinu, 1953; tipske stambene jednokatnice u Podlabinu, 1954; motel u Limske kanalu, 1955; ambulanta Veruda 1956, stambeno-poslovne zgrade 1958. i Ekonomska škola 1959. sve u Puli.

LIT.: A. Rubbi, Stambena arhitektura u Puli od početka stoljeća do danas, Arhitektura, 1989—91, 208—210. R.

BOLKOVIĆ PIK, Gašpar, slikar i grafičar (Rab, 11. V. 1929). Završio je Akademiju u Zagrebu 1951. Od 1967. živi u Njemačkoj, a u Rabu ima vlastitu galeriju »Pik«. Slika primorske vedute, morskou faunu i mrtve prirode u minucioznomu crtežu i vedromu koloritu. Bavi se ilustracijom i primijenjenom grafikom.

BOLLÉ, Herman, arhitekt (Köln, 18. X. 1845 — Zagreb, 17. IV. 1926). Nakon završene graditeljske obrtno škole i prakse u građevnoj firmi svoga oca (1864—67), stupa 1867. u atelje arhitekta H. Wiethasea, autora velikih neogotičkih objekata u Kölnu, gdje se bavio nacrtima crkava i crkv. opreme. Od 1872. radi u Beču kod glasovitoga arhitekta F. von Schmidta, u čijem ateljeu izrađuje nacрте za namještaj i dekoracije crkava Weissgaerber, Brigittenau i Fünfhaus i vodi gradnju palače Narodne banke. Usporedo studira arhitekturu na bečkoj Akademiji. God. 1873. boravi u Njemačkoj a 1875/76. u Italiji, pomno crtajući spomenike antike, srednjega vijeka i renesanse. U Italiji upoznaje biskupa Strossmayera i I. Kršnjavoga, što je njegov životni put skrenulo u Hrvatsku. Već 1876. boravi

BOL, dominikanski samostan

